

Äldrenämnden

2021-10-21

§ 120 Budget 2022 med plan för 2023-2027

Dnr ÄN 2020-816

Äldrenämndens beslut

1. Upprättat förslag till Internbudget 2022 med plan för 2023-2027 inklusive bilagor godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Informationen om förvaltningens verksamhetsplan 2022 noteras.

Ärende

Äldrenämndens budget för 2022 är i balans och förväntas vara så under planperioden. Först om några år förväntas en ökad efterfrågan ske då relativt fler invånare blir 85 år eller äldre. Under närmsta tiden är det därför angeläget att skapa förutsättningar för begreppet nära vård/ socialtjänst och organiseringen kring framtidens vård i hemmet och kompetensutveckling samt föra erforderliga lokalanpassningar. Arbete kommer fokuseras på att minska ensamhet, skapa förutsättningar för kvarboende och ökad självständighet. Även arbete med rehabilitering och demens ska prioriteras.

Ytterligare statsbidrag kommer bli tillgängliga när statsbudgeten är beslutad. Social- och omsorgsförvaltningen återkommer löpande med förslag till hur medlen ska användas.

Åsa Drange föredrar förslaget och informerar om kommande riktade statsbidrag som kommuner kan rekvirera.

Åse Andersson föredrar nämndens arbete med internkontroll inklusive riskanalyser och riskbedömningar.

Yrkanden

Liselotte Fager (KD), Ylva Bjerke (M), Göran Gunnarsson (C) och Lena Skaring Thorsén yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Protokollsanteckningar

Jane Ericsson (SD) meddelar att hon avstår från att delta i beslutet om internbudget 2022 med plan för 2023-2027 med följande motivering: "Vi önskar tillföra protokollet att vi avstod från att delta i beslut gällande antagande av internbudget för Linköpings äldrenämnd eftersom vår rambudget för Linköpings kommun inte vann bifall i kommunfullmäktige."

Ledamöter och tjänstgörande ersättare för socialdemokraterna meddelar att man inte deltar i beslutet om internbudget 2022 med plan för 2023-2027 med följande motivering:

Ordförandens signatur 	Justerarens signatur 	Justerarens signatur	
--	---	----------------------	--

Äldrenämnden

2021-10-21

"I samband med fullmäktiges beslut om budget för 2022 med plan för 2023-2027 samt skattesats, (KF 28 september, ärende 34), presenterade vi Socialdemokrater ett eget förslag till budget för 2022. Med vår budget hade förutsättningarna för bland annat äldrenämnden varit mycket bättre, tack vare de satsningar som fanns med i vårt förslag till budget.

Den enskilt viktigaste faktorn för att få en bra äldreomsorg är att det finns utbildad svensktalande personal med bra arbetsvillkor. Vill vi satsa på äldreomsorgen behöver vi med andra ord satsa på personalen och högre bemanning, ta bort delade turer och förbättra schemana och avskaffa minutjakten. Äldreomsorgen behöver utvecklas tillsammans med yrkesgrupperna genom att skapa ett tillitsbaserat arbetssätt och ett närvarande ledarskap. Cheferna på enheterna behöver dessutom avlastas vad gäller administrationen

Några av våra prioriteringar:

- Krav på en grundnivå och språktest i svenska språket bland personalen. Det ska sedan vara arbetsgivarens uppdrag att utbilda personal som är i behov av att förbättra svenskan
- Utbyggda träffpunkter för äldre i varje kommundel för att minska den ofrivilliga ensamheten, med bl.a. fler sociala aktiviteter
- Fler anställda undersköterskor, sjuksköterskor, arbetsterapeuter och distriktssköterskor på varje arbetsplats
- Varje avdelning/våning ska ha bemanning och uppsikt dygnet runt
- All hemtjänst i kommunal regi genom Leanlink
- Stärkt uppföljning av stöd, vård och omsorg till den äldre
- En kommunal bemanningspool där vikarier och timavlönade anställs med tillsvidareanställning på 100 procent. Alla som saknar relevant utbildning ska få studera på halvtid
- Personliga arbetskläder/skor för alla årstider, såväl ute som inne
- Rätt till heltid och hela tjänster utan delade turer"

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2021-10-04 – Internbudget 2022 med plan för 2023-2027

Bilaga: ÄN Internbudget 2022 med plan för 2023-2027.docx

Ordförandens signatur	Justerarens signatur	Justerarens signatur	
			

Äldrenämnden

2021-10-21

Bilaga: ÄN Internkontrollplan 2022.docx
Bilaga: ÄN lokalförsörjningsplan 2022.docx
Bilaga: ÄN 10-årig investeringsplan och lokalhyror.xlsx
Bilaga: ÄN nämndens avgifter.docx
SOF verksamhetsplan 2022.docx med bilagor:
ÄN Personal och Kompetensförsörjningsplan 2022 .docx
ÄN-strategiskt objektplan-2022.docx
ÄN Upphandlingsplan 2022.xlsx
Protokollsutdrag MBL.pdf

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen
Birgitta Hammar
Peter Alexandersson

Ordförandens signatur 	Justerarens signatur 	Justerarens signatur	
--	---	----------------------	--

Äldrenämndens internbudget för 2022 med plan för 2023-2027

Kommunövergripande mål

Målområde Samhälle

Målområde samhälle beskriver vad kommunen ska uppnå för att utveckla närmiljön och Linköping som plats.

Ett attraktivt och tryggt Linköping

Linköping är den ekonomiska motorn i en växande region. Alla tar ansvar för varandra i en kommun som växer på ett socialt hållbart sätt. Organisationer och näringsliv ges förutsättningar att göra skillnad för ökad social sammanhållning och trygghet. I utvecklingen av Linköping har tätort och landsbygd lika hög prioritet. Helheten är i fokus när nya stadsdelar planeras och trafiksystemet utvecklas. Stadsmiljön är attraktiv och har en hög kvalitet där tillgänglighet för samtliga trafikslag också värnas och utvecklas. Linköpings kommun skapar förutsättningar för en hög och jämn byggtakt där fler får möjlighet att förverkliga drömmen om ett eget boende.

Ett klimatsmart Linköping

Linköping tar täten i miljö- och klimatarbetet som bygger på samsyn och långsiktighet. Därför är det självklart att Linköpings kommun står bakom Agenda 2030 och de globala målen för att uppnå social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. Linköpings kommun är positiv till ny teknik och prioriterar miljö- och klimatarbetet med målet att Linköping ska bli koldioxidneutralt år 2025. Linköpings kommun värnar äganderätten och skogens betydelse för landsbygden och miljö- och klimatarbetet. Linköping har fantastisk natur med högt egenvärde som alla får ta del av.

Ett företagsamt Linköping

Linköpings ekonomiska utveckling är beroende av ett livskraftigt och mångfasetterat näringsliv och ett gott företagsklimat. Med välmående och framgångsrika företag har Linköping lägre arbetslöshet, högre tillväxt och bättre förutsättningar att finansiera välfärdstjänster. Det är enkelt att starta, driva och utveckla företag i Linköping, både i staden och på landsbygden. Näringslivets livskraft ökar genom goda kommunikationer med flyg, järnväg och bil med Linköping City Airport som en viktig regional funktion.

Ett Linköping med rikt kultur-, fritids- och idrottsliv

När Linköping växer och utvecklas ges kulturen, fritiden och idrotten utrymme i planeringen av nya och växande områden. Kultur-, fritids- och idrottslivet ger möjlighet till en aktiv och meningsfull fritid, god hälsa, upplevelser och gemenskap. Det kommunala stödet till kultur stimulerar skapande och utövande som är tillgängligt för alla. Alla barn och ungdomar i Linköping ges likvärdiga förutsättningar att utöva sin idrott. Anläggningar för spontanidrott är tillgängliga, säkra och trygga miljöer.

Målområde Medborgare

Målområde medborgare beskriver vad kommunen ska uppnå i tjänster och service för att tillgodose medborgarnas behov och förväntningar.

Välfärdstjänster med hög kvalitet, tillgänglighet och individen i centrum

I Linköping ges snabb, tillgänglig och korrekt service genom digitala lösningar. Företagens situation underlättas genom effektiva och förutsebara regler. Vård- och omsorgstjänster ges utifrån en helhetssyn på den enskilde. Alla Linköpingsbor kan åldras med värdighet där kommunen tillgodoser dem med störst behov. I Linköping finns många alternativ som individen själv väljer mellan. Det civila samhället är en naturlig samarbetspartner i att skapa fler kontaktytor och ge ett bättre stöd till individen med fokus på närhet och gemenskap. Kommunens välfärdstjänster kännetecknas av trygghet, värdighet och delaktighet oavsett utförare.

Stark gemenskap och människor i arbete

I Linköping går människor från bidragsberoende och utanförskap in i arbete och gemenskap. Jobb och välfärd prioriteras framför bidrag för en långsiktigt hållbar utveckling. I Linköping söks alltid den kortaste vägen till att kunna försörja sig själv och därmed den snabbaste vägen till integrationen för nyanlända. Linköpings kommun är, tillsammans med Arbetsförmedlingen och företag, en aktiv part i arbetet med bra utbildningsinsatser, extratjänster, serviceyrken och praktikplatser riktade till långtidsarbetslösa med försörjningsstöd för ett vuxenliv i arbete. Utifrån sin förmåga är alla människor delaktiga i arbetslivet och tar ansvar för sin försörjning. Genom tydliga krav på ansträngning stöds individer att gå från bidrag till arbete och gemenskap.

Hög kunskap med skolor i framkant

Linköping är den bästa kommunen för barn och unga att växa upp i. Alla elever har en bra skola där eleven möts av höga förväntningar, en trygg och lugn miljö samt får rätt hjälpmedel för att nå sin fulla potential. Kunniga och engagerade lärare arbetar i Linköpings skolor eftersom kommunen ligger i framkant inom skolutveckling. Familjer ser olika ut

och har olika förutsättningar och önskemål, därför finns både flexibilitet och valfrihet i barnomsorgen. Mindre barngrupper med fokus på varje barns behov prioriteras högt.

Målområde Ekonomi

Målområde ekonomi beskriver vad kommunen ska uppnå för en stabil och god ekonomi.

Kostnadseffektiv verksamhet

Linköpings kommuns verksamhet såväl inom kommunen som hos privata utförare är kostnadseffektiv och möter i hög utsträckning målgruppens behov. Kommunens verksamheter utvecklas ständigt genom prioriteringar, effektiviseringar och förnyelse för att säkerställa fortsatt kostnadseffektivitet.

Hållbar ekonomi

Linköpings kommun präglas av ansvarstagande i såväl goda som sämre tider, det är god ordning och reda på ekonomin. Det finns ett långsiktigt tänkande där intäkter och kostnader är i balans över åren. Det möjliggör satsningar för att stärka och utveckla välfärdens kärnverksamheter. Kommunkoncernen har en stabil ekonomi och långsiktig tillväxt i balans så att framtida kommuninvånare kan räkna med god kvalitet på kommunal verksamhet, service och anläggningar. Investeringar i kommunens kärnverksamheter prioriteras för framtiden utan ökat skattetryck.

Målområde Verksamhet

Målområde verksamhet beskriver hur arbetsprocesser och organisation ska utvecklas för att uppnå goda resultat.

Effektiv organisation med goda resultat

I Linköpings kommun bedrivs verksamhet av god kvalitet med Linköpingsborna i centrum. Sambandet mellan resurser, prestationer, resultat och effekter är centralt i planering, uppföljning och utvecklingsarbete. Med en öppen och tillåtande attityd för nya lösningar arbetar kommunen aktivt för att utnyttja digitaliseringens möjligheter. Detta för att effektivisera verksamheten och skapa bättre tjänster för kommunens invånare. Individer, föreningar och företag bidrar till att driva Linköping framåt och ska därför ges goda villkor för att delta i utformning och leverans av välfärdstjänster.

Hållbar verksamhetsutveckling

I Linköpings kommun gynnar all verksamhetsutveckling en hållbar utveckling. De globala målen är ledstjärnor i arbetet där arbetet med minskad användning och utfasning av farliga ämnen är ett prioriterat område. Det bedrivs ett kontinuerligt jämställdhets- och mångfaldsarbete för att säkerställa eller utveckla kvaliteten i verksamheterna.

Målområde Medarbetare

Målområde medarbetare beskriver hur medarbetarnas resurser ska tillvaratas och utvecklas.

Attraktiv arbetsgivare

I Linköpings kommun känner varje medarbetare arbetsglädje och stolthet, har inflytande och delaktighet. Serviceyrken inom skola och omsorg stärker förutsättningarna för att utveckla kvaliteten i välfärdstjänsterna genom att befintlig personal avlastas och frigörs för att driva utveckling. Kommunens arbetsplatser präglas av jämställdhet, mångfald och goda arbetsvillkor. Medarbetarna är ambassadörer som gärna rekommenderar sin arbetsplats till andra.

Hållbar kompetensförsörjning

Linköpings kommun arbetar systematiskt med att attrahera, introducera, utveckla och behålla medarbetare för att säkra kompetensförsörjningen. Genom att organisera arbetet på nya sätt, använda digital teknik och hitta vägar för ett livslångt lärande skapas förutsättningar för att säkra resurser till den kommunala verksamheten. Nya metoder för att attrahera, utveckla och behålla kompetens i kommunen utvecklas för att möta framtidens behov av kompetens.

Innehållsförteckning

Rubrik för nämndens ordförandes text	4
Internbudget 2022 med plan för 2023-2027	5
Nämndens uppdrag	5
Sammanfattning av Äldrenämndens internbudget	5
Planeringsförutsättningar	8
Ekonomi	9
Mål och inriktning	11
Strategiska utvecklingsuppdrag	13
Nämndens verksamhet	14
Ekonomistyrning	14
Planer och program	14

Bilagor till internbudgeten:

- Förvaltningens verksamhetsplan med bilagor
- Internkontrollplan
- 10-årig lokalförsörjningsplan
- 10-årig investeringsplan
- Nämndens avgifter

En äldreomsorg med kvalitet och människan i centrum

För Allians för Linköping står äldreomsorgen i fokus. Vi arbetar ständigt för att förbättra förutsättningarna för att äldre ska få en god vård och omsorg. Vi vill erbjuda en värdig äldreomsorg där människor möts av respekt och vänlighet och ges förutsättningar att leva ett gott liv alla livets dagar. Linköpings äldre-omsorg ska präglas av trygghet, värdighet och delaktighet där människan står i centrum.

Personalen är den viktigaste byggstenen för en bra omsorg. En god äldreomsorg kan bara förverkligas med en engagerad och kompetent personal. För att kunna upprätthålla en hög kvalitet på kommunens tjänster och möta invånarnas förväntningar behöver verksamheterna inom vård och omsorg både kunna tillvarata medarbetarnas förmågor och engagemang och samtidigt säkra kompetensförsörjningen på kort och lång sikt. Därför väljer vi att göra omfattande satsningar på personalen. Våra satsningar på personalen har en tydlig utgångspunkt i vad medarbetarna efterfrågar och behöver för ett hållbart arbetsliv.

Vi måste höja den medicinska kompetens för att kunna erbjuda våra äldre en omsorg som de kan lita på. Vi måste även tänka bredare, både i stort och smått. Det handlar dels om de stora strukturella frågorna kring ansvar och samordning och de mindre perspektiven nära den äldre så som självbestämmande och förebyggande hälsa. Det är därför mycket glädjande att Linköpings kommun har mod att gå in i en helt ny områdesbaserad hemvård där hemtjänst, hemsjukvård och rehabilitering arbetar i team kring de personer som är i behov av hjälp och stöd.

Vi behöver även höja den medicinska kompetensen ytterligare. Vi fortsätter därför med våra utbildningsatsningar och höjd grundbemanning. Vi tar även ytterligare steg och pekar särskilt ut behovet av fler sjuksköterskor. Vi behöver dessutom även införa en patientansvarig sjuksköterska för varje brukare i de verksamheter där kommunen har det medicinska ansvaret. Detta ökar tryggheten och patientsäkerheten för den enskilde.

Vi satsar även på språkutvecklingen hos personalen. Våra äldre ska känna sig trygga med att den personal som tar hand om dem förstår det språk man talar så att kommunikationen inte kan missuppfattas.

De senaste årens isolering på grund av coronapandemin har tydligt visat på vikten av gemenskap, ofrivillig ensamhet är en avgörande riskfaktor för bl a demens, smärta, hjärt- och kärlsjukdomar. Samhällsekonomin kostnader beräknas uppgå till många miljarder kronor per år. Genom att kroka arm med civilsamhällets föreningar, organisationer, kyrkor och samfund finns det enorma vinster att göra. Vi arbetar därför målinriktat för att släppa in Linköpings civilsamhälle i äldreomsorgen. Tillsammans kan vi utveckla våra aktiviteter och nå fler äldre än i dagsläget. Äldre måste känna att någon har tid att sitta ner och prata med dem en stund, gemenskap och samhörighet berikar deras liv. Allians för Linköping vill stärka livskvalitén för våra äldre och kommer därför fortsätta att satsa på våra äldres måltidssituation. Måltiden är en viktig del av vår vardag och en viktig social händelse där äldre kan träffas och byta erfarenheter och historier med varandra.

Vi behöver också stärka vårt arbete kring personer med demenssjukdom. Äldrenämnden ansvar för demensvård för både unga och äldre och det är viktigt att övergången mellan olika instanser sker sömlöst. Vi behöver hitta nya arbetsätt för att kunna möta unga och äldre personer med demenssjukdom. Verksamheten måste kunna möta personens behov genom hela livet. Ett nytt sätt att skapa bättre förutsättningar för demenssjuka kan vara konceptet med demensbyar som har visat sig framgångsrikt i en rad andra länder.

Med denna budget tar Allians för Linköping ytterligare steg för att höja kvaliteten. Allians för Linköping arbetar ständigt för att utveckla och förbättra äldreomsorgen i Linköpings kommun. Du ska kunna lita på äldreomsorgen i Linköpings kommun och på att den finns där när du behöver den.

Liselotte Fager (KD)
Äldrenämndens ordförande

Internbudget 2022 med plan för 2023-2027

För Linköpings kommun är verksamhetsresultatet centralt, det vill säga det resultat och de effekter som verksamheten får för de som använder kommunens tjänster. Kommunens verksamheter ska sträva efter att utifrån de givna resurserna optimera nyttan för de som använder kommunens tjänster. Budgetprocessen är förändringsinriktad och fokuserar på vad som ska förändras i verksamheten under budgetperioden.

Kommunfullmäktige beslutar den 28 september 2021 om Budget för 2022 med plan för 2023-2027 med ekonomiska ramar för nämnderna. Kommunens reglemente anger också förväntningar på nämnderna. Nämnden ska genom sitt basuppdrag och inriktningen i internbudgeten bidra till utveckling inom kommunfullmäktiges mål, detta görs inom ramen för av kommunfullmäktige anvisade ekonomiska ramar. Varje generation ska bära sina kostnader, vilket kräver stort ansvarstagande och god budgetdisciplin. Alla verksamheter ska drivas på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt där nämnderna ansvarar för att effektiviseringar och prioriteringar görs inom nämndens ram.

Nämndens internbudget anger riktning och förutsättningar för nämndens verksamhet och utveckling.

Nämndens uppdrag

Nämndernas uppdrag regleras i *Linköpings kommuns reglemente*, för äldrenämnden som tillhör sektor *välfärd- och socialpolitik* är uppdraget:

Nämnden ska, för personer som är 65 år och äldre, inom kommunen svara för myndighetsutövning och verkställande enligt:

- Socialtjänstlagen¹ förutom avseende försörjningsstöd
- övriga till området hörande lagar, förordningar och föreskrifter

För personer som är 65 år och äldre svarar nämnden även för:

- hemsjukvård oavsett ålder
- hemtjänst oavsett ålder
- utprovning och förskrivning av personliga hjälpmedel
- kommunal hälso- och sjukvård samt ledning av kommunal hälso- och sjukvård inom nämndens ansvarsområde
- hälsofrämjande och förebyggande insatser
- fördelning av föreningsbidrag

Inom sektorn svara för:

- forskning- och utveckling
- sektorsövergripande kompetensförsörjning

Nämnden ska verkställa uppdraget genom beställning eller eget utförande under förutsättning att utförandet av verksamhet till stor del bedrivs i egen regi och/eller inte bedöms lämplig för konkurrensutsättning.

Sammanfattning av Äldrenämndens internbudget

Fokus under 2022 kommer att vara förberedelsearbete inför omställningen till framtidens vård och omsorg i hemmet och förändringsarbetet arbetet med "Nära vård". Nära vård innebär en förflyttning från fokus på organisation till fokus på person och relation, från invånare och patient som passiva mottagare- till aktiva medskapare, från isolerade vård och omsorgsinsatser – till samordning utifrån personens fokus, från reaktiv- till proaktiv och hälsofrämjande.

Detta omställningsarbete är en förutsättning för att kunna hantera den demografiska utmaningen, där det blir allt fler äldre och färre i den arbetsföra åldersgruppen är också i fokus. Först 2025 ökar andelen över 80 år och då förväntas behovet öka.

Arbetet kommer också fokusera på pandemins effekter, såsom ensamhet och hantering av vårdskuld och äldreomsorgsskulden som uppstått med anledning av pandemin. Ansökningarna om äldreomsorg förväntas öka, men det är svårt att bedöma i vilken utsträckning hemtjänsttimmar kommer att öka, bland annat på grund av att flera hemtjänstutförare

¹ T ex boendeformer och anhörigstöd

har sagts upp. Bedömningen är att kostnaderna för hemsjukvård kommer att öka i och med att äldre med mer komplexa medicinska behov vårdas i hemmet.

Flera nya särskilda boenden för äldre planeras och kommer byggas från 2024. En lokalgenomlysning ska genomföras utifrån det funktionsprogram för lokaler som är framtaget för att utröna renoveringsbehov och eventuell avveckling av mindre enheter.

Kompetensförsörjning för sektorn är ytterligare ett fokusområde. 30 % av personalutökningsbehovet måste lösas med nya vägar; nya organisationsformer, förändrade arbetsvillkor exempelvis rätt till heltid och förlängt arbetsliv, förändrade arbetssätt med hjälp av digitalisering och kompetensutveckling och utbildning/validering. Förändrade behov hos målgruppen ställer nya krav på kompetenser. Detta innebär en långsiktig förstärkning av legitimerad personal och uppföljning och metodutveckling av kompetenser inom äldreomsorgen.

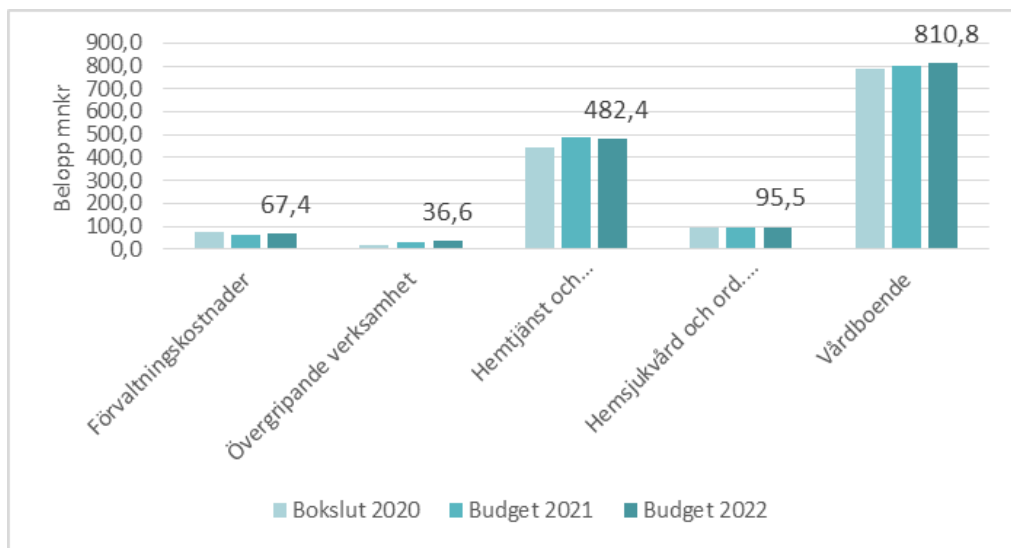
Ekonomi

Belopp tkr	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Verksamhetens nettokostnader	1 492 667	1 567 676	1 641 000	1 688 664	1 739 102	1 785 757
varav kostnader	1 899 703	1 974 712	2 048 036	2 095 700	2 146 138	2 192 793
varav intäkter	407 036	407 036	407 036	407 036	407 036	407 036
Investeringar, netto	12 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000

Kommentar till nämndens ekonomi

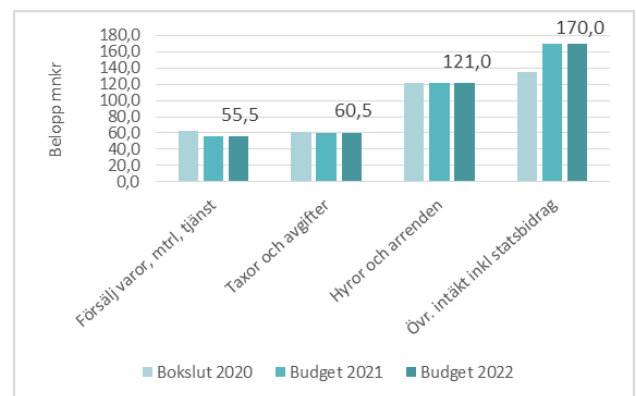
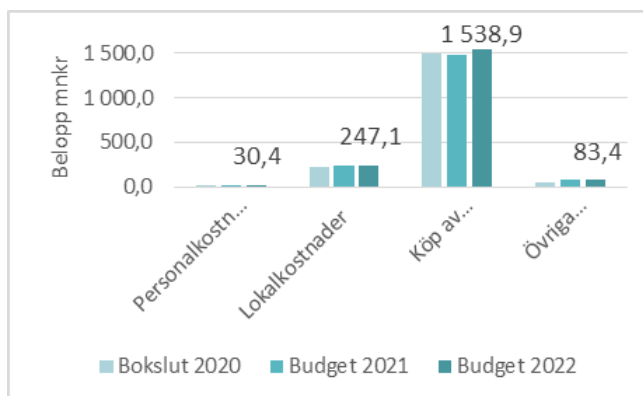
Äldrenämndens ekonomi är god och utrymme finns i demografimodellen att hantera framtida behovsökningar. Det stora statsbidrag om drygt 55 miljoner som infördes 2021 är medräknat. Införandet av framtidens vård och omsorg i hemmet under 2023 kommer påverka kommande års sammanställningar i driftsammandraget och diagrammen nedan.

Nämndens verksamheter, kostnader och intäkter till budget för 2022

Nämndens kostnader

Nämndens intäkter

Volymutveckling

Basuppdrag	Utfall 2020	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Hemtjänsttagare med ² tidsinsats yngre än 65 år	302							
Hemtjänsttagare med tidsinsats 65-80 år	672							
Hemtjänsttagare med tidsinsats äldre än 80 år	1 500	1 540	1 602	1 661	1 739	1 814	1 895	1 962
Antal personer med särskilt boende ³ 65- 80 år	266							
Antal personer med särskilt boende äldre än 80	797	819	851	883	924	964	1 007	1 042

Kommentar

Behovet av äldreomsorg kommer vanligen först efter 80-års åldern. Som tas upp i lokalförsörjningsplanen ska förvaltningen börja använda ett metodstödsprogram för att göra en mer träffsäker prognos av invånarnas behov av särskilt boende.

Personal

Personal	Utfall 2020	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Antal tillsvidareanställda	531					
Total sjukfrånvaro	6,5	6,0	5,5	5,3	5,3	5,3
Extern personalomsättning	8,9	6,0	6,0	5,5	5,5	5,5

Kommentar

Antalet tillsvidareanställda är ej budgeterat för planperioden då den nya förvaltningen Integration och arbetsmarknad kommer ta över ett antal medarbetare. Antalet är ej fastställt men rör sig om drygt 100 talet medarbetare.

Planeringsförutsättningar

Samhälle

För att Linköpings kommun ska leva upp till de politiska intentionerna krävs att utveckling sker inom äldreomsorgen. Nämndens uppdrag blir därför att anpassa och utveckla nya boendeformer och insatser i det egna hemmet för att möta nuvarande och kommande behov. Särskilda boenden behövs i Linköpings olika stadsdelar vilket kräver ett långsiktigt och strategiskt samarbete med samhällsplanerande funktioner och fastighetsägare.

Utvecklingen går emot att allt fler äldre med komplexa vårdbehov får sin vård och omsorg i kommunens regi, vilket ställer nya krav på utformningen av särskilda boenden och insatser i det i det egna hemmet. I planeringen av nybyggnation samt upprustning av befintliga särskilda boenden behöver lokalerna anpassas till att klara vården av svårt sjuka.

Den kommande demografiutvecklingen ställer krav på andra sätt att tillgodose behoven. Morgondagens behov kan inte lösas med dagens metoder. Under budgetens planperiod sker inte den stora demografipåverkan utan först framåt år 2025, vilket innebär att förutsättningar finns för att hitta lösningar under de närmsta åren. Det kommer vara väsentligt att tillvarata civilsamhällets intresse och engagemang på andra sätt än vi gör i dag. Samverkan med region Östergötland, bostadsbolag och andra intressenter som en del i välfärdskedjan krävs för att medborgarna ska uppleva en trygghet och leva ett självständigt liv och kunna klara sig utan insatser från kommunen så långt som möjligt. Kommunen kan genom en bra samverkan även få positiva ekonomiska effekter. Nämndmålet handlar om att utveckla välfärdskedjan tillsammans med alla aktörer för att utveckla morgondagens lösningar för att möta behov hos den äldre befolkningen.

Införandet av en nära vård där utvecklingsarbetet ”framtidens vård och omsorg i hemmet ingår” är en förutsättning för att möta framtidens utmaningar.

Nära vård innebär en förflyttning från fokus på organisation till fokus på person och relation, från invånare och patient som passiva mottagare- till aktiva medskapare, från isolerade vård och omsorgsinsatser – till samordning utifrån personens fokus, från reaktiv- till proaktiv och hälsofrämjande. Förflyttningsarbetet berör alla målgrupper och inbegriper ett

² Treservas insatsstatistik, pågående insats per den 31 december. födda år 1955-2020, 1940-1954. och 1900-1939- ÄO ärenden och FH ärenden beslut om personlig omvårdnad 4:1 eller Bo service och biståndsbeslutad boservice

³ Treservas insatsstatistik pågående insats per den 31 december födda år 1940 -1954, samt 1900-1930, ÄO och FH ärenden, beslut om SÄBO, särskilt boende.

medskapande från flera förvaltningar utöver samverkan med utförare och andra välfärdsaktörer, civilsamhälle och medborgare.

Medborgare

Nämndens uppdrag inom området handlar om att möta behov hos en mångfacetterad grupp äldre med rätt typ av insatser och att förebygga ohälsa. Äldre, som vuxit upp i olika tider och som har olika förväntningar på vad samhället kan erbjuda för äldreomsorg. Genom att arbeta förebyggande, rehabiliterande och stimulera att individer ta ansvar för sin hälsa och välbefinnande kan resurser riktas till de mest sjuka äldre och äldres livskvalitet och självständighet kan öka.

Det är viktigt att systematiskt mäta upplevd kvalitet och ge en bred samlad bild av den äldreomsorg som erbjuds inom givna ekonomiska ramar. En säkerställd och behovsanpassad vård och omsorg innebär allt ifrån en rättssäker handläggning, korta ledtider för verkställighet av olika stödsatser, kvalitetssäkrade verksamheter och kontinuerliga individuppföljningar. Sammantaget ska uppföljningsarbetet syfta till att värdera och utveckla insatserna i relation till samhällets förutsättningar, målgruppens behov och individens önskemål. Detta inkluderar även arbetet i processen mellan sjukvård inom regionen och kommunal hälso- och sjukvård för att säkerställa rätt vårdnivå och rätt insatser.

Demenssjukdom drabbar många äldre och även yngre personer. Nämnden har förstärkt verksamheten för personer med demenssjukdom, men en särskild utredning behöver belysa om insatserna är tillräckliga och anpassade utifrån behoven hos både äldre och yngre med demenssjukdom.

Upplevelsen av ensamhet och minskad självständighet har en stark påverkan på den äldres hälsa. Nämnden ska prioritera insatser för att motverka detta genom att utveckla befintliga och nya insatser för att öka den enskildes självständighet och minska upplevelsen av ensamhet t ex med stöd av digitaliseringens möjligheter.

Pandemin har påverkat äldre särskilt, där många känt sig stigmatiserade under pandemin. De som redan var socialt, ekonomiskt och hälsomässigt utsatta mår än sämre och det digitala utanförskapet har blivit tydligare när begränsningar har funnits för att träffas fysiskt. En förväntad ökning av äldreomsorgsinsatser förväntas 2022 då många äldre under pandemin av sagt sig hjälp för att rädslan för att bli smittad funnits.

Ansökningar av äldreomsorgsinsatser minskade under pandemin, men första halvåret 2021 ökar ansökningarna igen. Äldres hälsa behöver komma i fokus, vårdbostädernas lokaler behöver ses över utifrån ett erfarenheter vi dragit av pandemin utifrån ett patientsäkerhetsperspektiv. Hos regionen finns en vårdskuld, som bl a påverkar den kommunala äldreomsorgen genom att fler behöver rehabiliteras efter uppskjutna operationer.

Ekonomi

Äldrenämndens verksamhet har varit känd för ha god kostnadskontroll och förväntas även så ha i framtiden. I jämförelse med jämförbara kommuner har Linköpings kommun låga kostnader för äldreomsorgen. Utvecklingen i demografi och omvärldsfaktorer indikerar på att kostnaderna kommer öka senare i planeringsperioden. En stor del av kostnaderna handlar om boenden och vilken grad av tomma platser som kan accepteras i förhållande till väntetider för inflyttning. Att hitta metoder för att rikta om verksamheten i särskilda boenden utifrån förändrade behov av vikt för att kunna använda platserna optimalt, minska väntetider, men också utifrån kvalitetsperspektiv för de äldre som flyttar till våra särskilda boenden. Det innebär att en flexibilitet och förmåga till omställning av olika boendeformer är avgörande för det ekonomiska utfallet. Boendenas utformning påverkar i hög grad kostnaderna för driften av verksamheten, vilket är en viktig faktor för att ha en god ekonomi av verksamheten. Kostnaden för framtida vårdbostäder påverkas av möjligheterna bygga tillräckligt kostnadseffektiva lokaler. Markttilldelningen kan påverka förutsättningarna.

Hur nämnden lyckas med att införa teknik som stöd, och i vissa fall ersätta mänskliga insatser, kommer ha stor påverkan på kostnaderna för äldreomsorgen framöver. Under 2022 kommer inga större boenden att öppna.

Den trend som vi ser är att vårdtiden i slutenvården minskar vilket leder till att kommunen utför mer komplex hälso- och sjukvård i ordinärt boende och i särskilda boendeformer (SÄBO). Kompetensförsörjningen för vård- och omsorgssektorn är en utmaning som beskrivs nedan. Kraven på mer utbildad personal för att möta målgruppens behov kan komma att påverka kostnaderna för verksamheten oavsett förändrade arbetssätt, digitalisering och effektivisering.

Samverkan med aktörer i välfärdskedjan är en förutsättning för att tillsammans möta dagen och framtidens behov. Utvecklingsarbetet ”framtidens vård och omsorg i hemmet” skapar förutsättningar för samordning av resurser för en kvalitativ verksamhet. För att ytterligare förbättra flödet och samordningen mellan kommun och region ska en utredning göras för att se om centralisering av korttidsplatser kan öka kvaliteten och minska kostnaderna.

Verksamhet

Förberedelsearbetet för framtidens vård och omsorg i hemmet dess omställning kommer att vara i fokus under 2022 inför verkställigheten vårterminen 2023. Samverkan med Leanlink som medskapare av vård och omsorg och utveckling av kvalitet i vård och omsorg kommer också att vara i fokus.

Våra vård- och omsorgsboenden behöver lokalmässigt vara anpassade för att möta behoven hos målgruppen, inte minst ur ett patientsäkerhetsperspektiv, men också utifrån ett kvalitetsperspektiv, som möjligheten att laga mat på plats. En utredning behöver göras för att synliggöra förutsättningarna för att bedriva god vård och omsorg och en kostnadseffektiv verksamhet.

Digitalisering kommer att vara i fokus för att möta framtida utmaningar inom vård och omsorg. Utvecklingen av digitala lösningar kräver en digital mognad både hos chefer, medarbetare och medborgare. Äldre är en målgrupp som kan uppleva ett digitalt utanförskap, även om pandemins isolering utmanat och bidragit till att öka den digitala mognaden. Vi behöver skapa goda förutsättningar för både medarbetare och medborgare att använda våra verksamhetssystem och digitala lösningar fullt ut, samt ha alternativ för de äldre som är digitalt utanför.

Verksamhetsuppföljningen inom äldreomsorgen kommer även fortsättningsvis att ske utifrån flera olika perspektiv för att kunna skapa en så bred och tydlig analys som möjligt. Våra metoder för uppföljning och analys behöver ständigt utvecklas och förbättras. Alla analyser utgör underlag för behovet av utveckling och uppföljning av verksamheter. De projekt/ förändringsarbeten som startar på lokal nivå ska ha som syfte att ge effekt för nämndens hela verksamhetsutveckling. För detta krävs en kultur som har öppenhet och tillit för att alla aktörer inom välfärdskedjan, t ex den ideella sektorn, kan bidra till kreativ utveckling. Eftersom nämnden arbetar långsiktigt med i många fall långa avtal innebär detta att förändringar i avtalsstyrningen sker successivt och på flera års sikt.

Pandemin har påverkat våra verksamheter i äldreomsorgen och vi behöver dra lärdomar från pandemiåren. Under pandemin har flexibelt arbetssätt och omställning tränats, tillsyn i hemtjänsten har genomförts digitalt, möten har genomförts digitalt, arbetssätt och rutiner har gått igenom. Pandemin har synliggjort behovet av hälso- och sjukvårdspersonal och behovet av anpassningar i våra lokaler för att klara av att hålla patientsäkerheten och förhindra smittspridning. Pandemins erfarenheter ska tillvaratas och en uppföljning kommer att genomföras.

Ökad bemanning inom vårdboenden och inom hälso- och sjukvård har prioriterats under pandemin. Äldrenämnden har fattat beslut om att öka bemanningen i verksamheterna. Långsiktiga strategier för detta ska arbetas fram för en hållbar ökning. Uppföljning av bemanning i äldreomsorgen och dess utbildningsnivå kommer vara en prioriterad aktivitet. Informationen finns idag hos varje enskild utförare. Sektorsövergripande analyser kommer att innebära behov av att utveckla metoder för inhämtande av statistik och analyser.

Pandemin kommer att påverka verksamheterna även 2022 då många medarbetare jobbat under hård press under lång tid. Många verksamheter har haft ett ansträngt läge under lång tid, hög sjukfrånvaro, oro och svårt att rekrytera nya medarbetare och vikarier kommer att påverka verksamheternas förmåga att jobba med verksamhetsutveckling. Äldreomsorgen har varit hårt drabbade då många äldre i våra verksamheter har fått Covid-19 och verksamheterna har fått ändra arbetssätt och infört nya rutiner. Tid för återhämtning kommer att behöva prioriteras.

Även social- och omsorgsförvaltningen påverkas av pandemin och utvecklingsarbete har prioriterats under 2020 och 2021 vilket även kommer att påverka utvecklings möjligheterna 2022. Mycket utvecklingsarbete har förskjutits i tid vilket kommer påverka prioriteringar av arbetet 2022.

Medarbetare

Det kommer att ställas stora krav för att klara den framtida kompetensförsörjningen. Antalet äldre som kommer att behöva stöd och insatser kommer att öka, samtidigt det finns färre personer i arbetsför ålder. Det är därför en utmaning att rekrytera personal till våra verksamheter. Arbetet med åtgärder utifrån kommunens strategi för att klara kompetensförsörjningen ”Nya vägar till kompetensförsörjning” behöver intensifieras. Vi behöver skapa förutsättningar för att få medarbetare att vilja arbeta inom sektorn. Strategin innebär exempelvis översyn av arbetets organisering i syfte att införa nya kompetenser och nya arbetssätt. Att öka antalet legitimerad personal såväl sjuksköterskor, fysioterapeuter och arbetsterapeuter, undersköterskor och specialistundersköterskor är en förutsättning för att klara dagens och framtidens ökade omvårdnad och hälso- och sjukvårdsbehov. Med den utgångspunkten finns behov av att göra kompetenshöjande insatser för den personal som idag finns inom verksamhetsområdet. Uppföljning/ införandet av begreppet patientansvarig sjuksköterska kommer genomföras. Andra exempel är digitalisering av arbetsflöden, införande av den digitala medarbetaren och breddad rekrytering. Särskilt viktiga områden är rätten till heltid, delade turer, prioritering av arbetsmiljö och arbetsvillkor samt förlängt arbetsliv. Med hjälp av statliga resurser i form av riktade statsbidrag kommer ekonomin ej att vara ett hinder. Kommunen står inför stora övergripande samhällsförändringar såsom globalisering, demografisk utveckling, klimat, teknisk utveckling och värderingsförskjutningar. Förändringshastigheten i omvärlden ökar tillsammans med en ökad komplexitet. Förändringar som krävs ställer krav på organisationer, ledarskap och chefskap. Att stärka chefernas förutsättningar är därför ett fortsatt prioriterat område. Det pågående förändringsarbetet för att skapa förutsättningar att möta framtidens utmaningar kommer att vara avgörande för att klara kompetensförsörjningen.

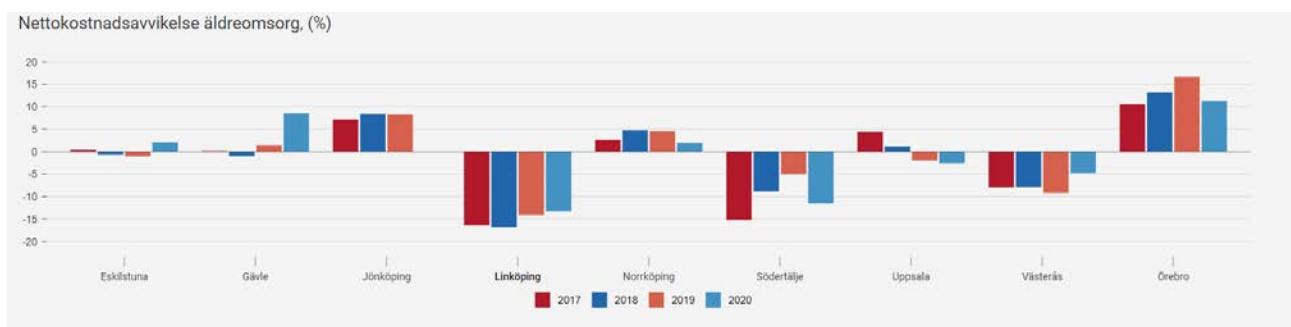
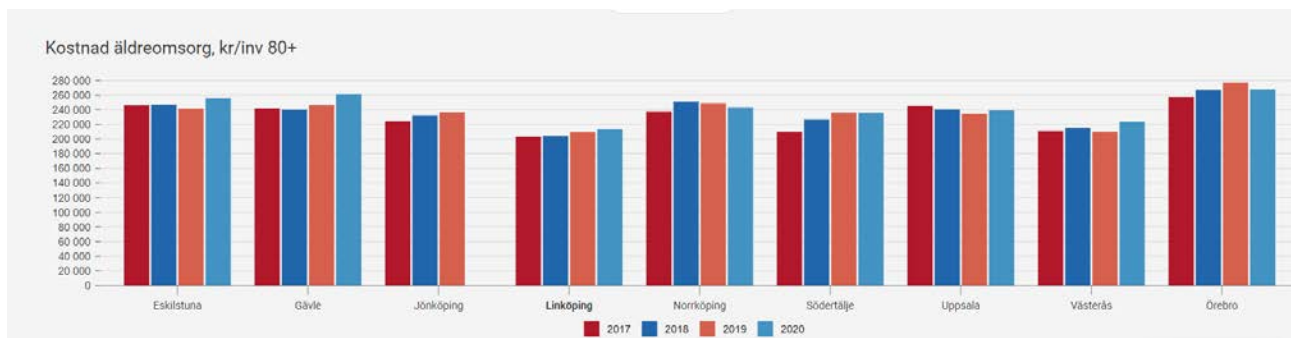
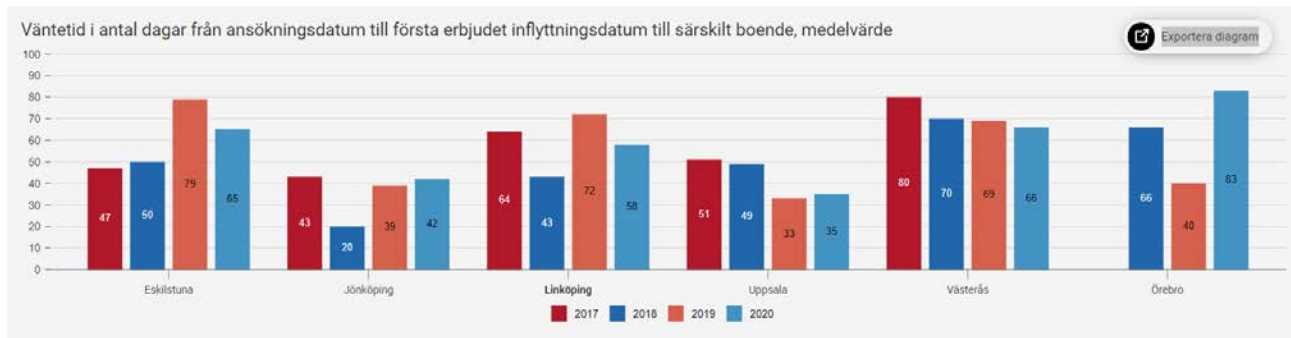
Äldrenämnden har fått statliga medel för att satsa på kompetensutveckling och kompetensförsörjning. Insatser är påbörjade och kommer att fortsätta även 2022. Nya arbetssätt och metoder krävs för att kunna arbeta strategiskt med området. Att fortsätta utbilda både nya och medarbetare som redan finns i verksamheterna till undersköterskenivå är ett strategiskt viktigt arbete för att kunna möta ökade behov av insatser och även för att kunna möta en mer komplex vård och

omsorg. I takt med ökad vårdtyngd kommer andelen medarbetare med legitimation behöva öka. Statusen i yrkena inom äldrenämndens ansvarsområde måste fortsätta att stärkas.

Uppgifterna i nämndens indikatorer i medarbetarperspektivet avser samtlig personal på Social- och omsorgsförvaltningen. Nämndens utvecklingsarbete och strategier påverkar alla medarbetare som verkar inom nämndens ansvarsområde. Det stora flertalet medarbetare som arbetar inom nämndens område arbetar hos de olika utförarna, såväl inom kommunal som privat verksamhet.

Jämförelser med andra kommuner – verksamhetens kostnader.

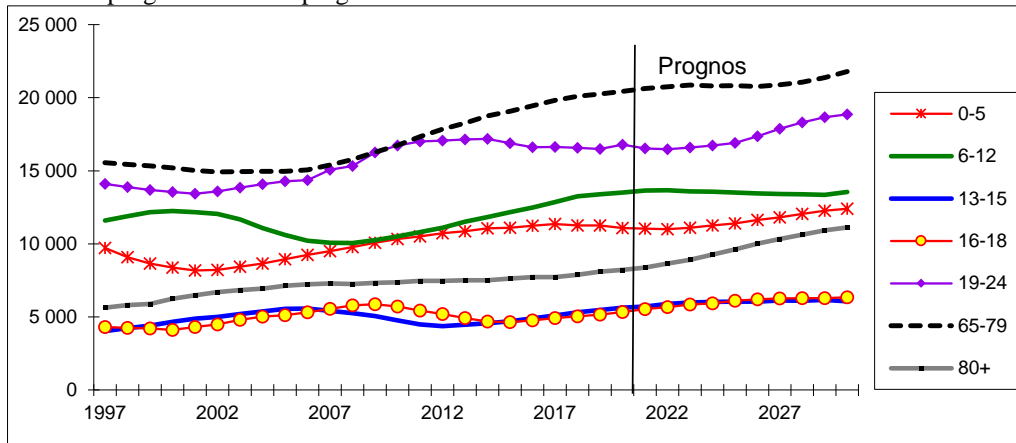
Linköpings kommun har i många fall en lägre kostnad än jämförbara kommuner. Tillgänglighet till tjänster är samtidigt god.

Befolkningsprognoser som används som underlag till budgeten

Kommunens prognoser visar att andelen äldre-äldre ökar framför allt efter planperiodens slut varför åtgärder behöver genomföras under denna period för att möta förväntade ökade behov av vårdboende i mitten på 2020 talet. De närmsta kommande åren och alltsedan 2016 har inte visat på ökat behov av äldreomsorgsinsatser trots fler invånare blir 65 år +. Analysen ger att behoven uppstår först efter 85+. Omställning av platser till fler med inriktning demens är genomförd för att bättre möta behoven av särskilda boendeplatser och förstärka insatser för individer med demensproblematik. Diagrammet visar befolkningsprognosen uppdelad i olika åldrar fram i planperioden.

Kommunprognos för Linköpings kommun 2021-2030

Antalet kommuninvånare förväntas öka i de flesta åldrar under de kommande sju åren. Störst ökning förväntas för åldersgruppen som är 80 år eller äldre, den kommer jämfört med 2020 att öka med 1 308 personer till 2024 och med 2 533 personer till 2027. Näst störst är ökningen i gymnasieåldern 16-18 år som förväntas öka med 509 personer till 2024 och 855 personer till 2027. Därefter följer personer i åldern 13-15 år som förväntas öka med 395 personer till 2024 och öka med 529 personer till 2027. Samt de yngre pensionärerna i åldern 65-79 år som förväntas öka med 445 personer till 2024 och med 511 personer till 2027. Personer i åldern 0-5 år förväntas öka med 26 personer till 2024 och med 551 personer fler till 2027. Åldersgruppen 6-12 förväntas däremot minska med 33 personer till 2024 för att därefter vara 403 personer färre 2027.

Ekonomi

Driftsammandrag

Nettokostnad	Bokslut 2020	Budget 2021	Budget förslag 2022	Plan förslag 2023	Plan förslag 2024	Plan förslag 2025	Plan förslag 2026	Plan förslag 2027
Belopp tkr								
Förvaltningskostnader	74 557	62 923	67 423	67 423	67 423	67 423	67 423	67 423
varav förstärkt uppföljning			2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500
Övergripande verksamhet	14 850	32 583	36 583	36 583	36 583	36 583	36 583	36 583
*Hemtjänst servicehus/trygghetsboenden	445 418	488 378	482 378	496 781	496 781	496 781	496 781	496 781
**Varav borttag av utfördelad kostnadsreducering samt justering uppräknig				11 963	11 963	11 963	11 963	11 963
*Hemsjukvård och rehabilitering ord boende	91 438	95 521	95 521	105 521	105 521	105 521	105 521	105 521
Vårdboende	786 655	799 101	810 762	861 368	934 692	982 356	1 032 794	1 079 450
Varav förstärkning legitimerad personal			9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000
Summa nämndens internbudget	1 412 918	1 478 506	1 492 667	1 567 676	1 641 000	1 688 664	1 739 102	1 785 757
varav intäkter	358 312	407 036	407 036	407 036	407 036	407 036	407 036	407 036
varav kostnader	1 771 230	1 885 542	1 899 703	1 974 712	2 048 036	2 095 700	2 146 138	2 192 793
Budgetram enligt beslutad ram 28 september		1 478 506	1 492 667	1 567 676	1 641 000	1 688 664	1 739 102	1 785 757

Förklarande text till förändringar

* Från 2023 sker omställningsarbetet till framtidens vård och omsorg i hemmet och verksamhetsområdena hemtjänst och hemsjukvård kommer att skrivas samman.

**Från 2023 borttag av tidigare utfördelad kostnadsreducering. Medlen tillförs arbetet framtidens vård och omsorg i hemmet.

Inom **förvaltningskostnader** ryms kostnader för äldrenämndens biståndsbedömare på förvaltningen samt stabsfunktioner. Under 2022 och framåt finns ett behov av ökade förvaltningsinsatser med anledning av förberedelse/ omställning till framtidens vård och omsorg i hemmet och förstärkt uppföljning. Kostnaden för dessa förvaltningsinsatser (3 mnkr) överförs från hemtjänst till förvaltningskostnader. Som del av satsning på mer uppföljning av kompetenser inom äldreomsorgen tillförs förvaltningen ytterligare medel (2,5mnkr)

I **övergripande verksamhet** ingår bland annat kostnader för nämnden, föreningsbidrag och allmän service t ex IT-drift. Då även Kontakt Linköping avser allmän service överförs kostnaderna för Kontakt Linköping (4 mnkr) från förvaltningskostnader (1 mnkr) och hemtjänst (3 mnkr) till övergripande verksamhet baserat på typ av tjänster som Kontakt Linköping tagit över. I övergripande verksamhet ingår även medel för digitalisering och kompetensutveckling t ex Linköpingslyftet där nämnden avsatt 9 miljoner som komplement till de statliga medlen för Äldreomsorgslyftet. Satsningarna på kompetensutveckling görs under 2021 med statliga stimulansmedel 47 mnkr. Satsningar kommer att fortsätta under 2022, men summan för statsbidragen för kompetensutveckling finns ännu inte.

I **hemtjänst** ingår kostnader för servicehus, trygghetsboende och hemtjänst. Här ingår även kostnader för andra öppna verksamheter för målgruppen t ex anhörighetscenter och dagverksamheter. Under 2022 fortsätter arbetet med förbättrade arbetsvillkor inom äldreomsorgen utifrån beslutade satsningar för att säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer. Ansökningarna om äldreomsorg ökar igen efter pandemin, men hemtjänststimmarna har inte ökat under de senaste åren. Kostnaderna för hemtjänsten bedöms därför ligga konstant under perioden.

Hemsjukvård innefattar Leanlinks verksamhetsuppdrag. Nämnden har tidigare fattat beslut om ett utvecklingsuppdrag till Leanlinks hemsjukvård med 8 miljoner årligen fram till 2023-04-30. Andelen äldre ökar succesivt och förväntan är att allt fler svårt sjuka äldre väljer att bo kvar i det egna hemmet. I prognosen framåt förutsås därför kostnaderna för kommunal hälso- och sjukvård öka. Den ökade kostnaden finansieras via del av den utökade demografiersättningen.

Inom **vårdboende** ingår kostnaden för alla vårdboende med tillhörande verksamhets- och lokalkostnader. Beslutade satsningar gällande utökad grundbemanning fortsätter under 2022. Satsningen på fler legitimerade medarbetare på vårdboende innebär en satsning på 9 mnkr.

Statsbidrag

Nämnden erhåller flera statsbidrag. 55 mnkr årligen för att säkerställa god vård och omsorg. Nämnden fattade i juni beslut om att rikta förstärkningen till utökad grundbemanning beräknat till 27 mnkr och kan avropas av utförarna utifrån den andel de bedriver vårdboendeplatser. 8 mnkr avsattes i beslutet för att förstärka hälso- och sjukvårdsorganisationen och 20 mnkr för förändrade arbetsvillkor. Medlen är alltså riktade för att fånga de initiativ och idéer som finns i verksamheterna för att möta framtida kompetensförsörjningsutmaningar.

2021 har nämnden erhållit 8,4 mnkr i statsbidrag för att motverka ensamhet och öka kvaliteten i vården och omsorgen om demenssjuka personer. För att förbättra förutsättningarna för ett utvecklingsarbete fattade nämnden beslut tvåårig satsning, alltså även 2022, riktad till en förstärkning av verksamhetsuppdraget Demenscenter samt ett utvecklingsuppdrag att anställa kuratorer som för att kunna ge stöd till äldre med ensamhetsproblematik. Kostnaden (och ev. intäkt) för detta arbete fördelas mellan hemtjänst och vårdboende då insatserna riktar sig till båda.

Nämnden har även erhållit 47 mnkr i riktade statsbidrag för kompetensutveckling 2021. Det är ett bidrag som även förväntas komma under 2022, dock oklart i vilken omfattning. Satsningar på utbildningar till undersköterska, specialistundersköterska och utbildning av chefer påbörjas under 2021, men kommer att fortsätta även under 2022.

Statsbidrag på 55 mnkr beräknas erhållas under den löpande femårsperioden varför dessa har inkluderats i budgeten. För de övriga två statsbidragen på 8,4 mnkr respektive 47 mnkr finns en förväntan om kommande utbetalningar men på grund av osäkerhet från staten har dessa statsbidrag inte inkluderats i budgeten.

Investeringar

Investeringar, belopp netto tkr	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
<i>Digitala medicinskåp</i>		11 000					
<i>Kontorsinredning</i>							
Övrigt		1000	1000	1000	1000	1000	1000
Summa investeringar		12 000	1000	1000	1000	1000	1000
<i>varav inkomster</i>							
<i>varav utgifter</i>							
Investeringsram enl. beslut i KF den 28 september 2021		12 000	1000	1000	1000	1000	1000

Mål och inriktning

I kommunens budget fastställer kommunfullmäktige kommunövergripande mål inom fem målområden: samhälle, medborgare, ekonomi, verksamhet och medarbetare. Utifrån inriktningen i budgeteten, de kommunövergripande målen och övriga politiska styrdokument beslutar nämnderna om nämndmål och inriktning för nämndens verksamhet.

Enligt kommunens reglemente beslutar kommunstyrelsen, utifrån rollen som arbetsgivare, om nämndmål för samtliga nämnder i målområdet medarbetare. Utifrån nämndmålen ska förvaltningschef fastställa nämndindikatorer i målområde medarbetare, vilka inarbetas i nämndernas internbudget. Nämndindikatorerna inom målområde medarbetare som är markerade (*) nedan är obligatoriska, dessa ska utgöra nämndindikatorer hos samtliga nämnder/förvaltningar. Utöver dessa kan förvaltningschefen lägga till ytterligare nämndindikatorer utifrån prioritering.

Målområde Samhälle

Kommunövergripande mål: Ett attraktivt och tryggt Linköping

Nämndmål	Nämndindikator	2020	2021	Önskvärd riktning /värde 2022	Önskvärd riktning /värde 2023
Aktiv del i välfärdskedjan	Delaktighet i samhällsplanering- antal planer med medverkan			2	
	Omsättning av korttids platserna			öka	

Målområde: Medborgare

Kommunövergripande mål: Valfärdstjänster med hög kvalitet, tillgänglighet och individen i centrum

Nämndmål	Nämndindikator (kv/mån)	2020	2021	Önskvärd riktning /värde 2022	Önskvärd riktning /värde 2023
Tillgängliga tjänster med korta handläggningstider	Handläggningstid(median) dagar från ansökan till beslut	18	5	5	5
	Handläggningstid(median) dagar från ansökan till första erbjudande, KKIK mått	58		40	40
	Andel (%)som erbjuds boende inom tre månader	95	100	100	100
	Andel(%) genomförda demensutredningar inom tre månader		100	100	100
Nöjda brukare av äldreomsorg	Sammantagen nöjdhet i nationell enkät Vårdboende Hemtjänst	77(M80 K 77) 87(M88 K 87)		83 89	83 89
	Kvalitetsaspekter särskilt boende % av max (U23432)	64		65	65
	Personalkontinuitet i hemtjänsten (personlig omvårdnad) Antal personal som möter en brukare under 14 dagars period	iu		12	
	Andel(%) nöjda med mat och måltidmiljö	Mat 82 Miljö72		Mat 82 Miljö72	
	Kvalitetssäkrad äldreomsorg	Öka antal individuppföljningar	850		5% fler än föregående år
	Andel (%) uppföljda nya avtal			100	

Målområde: Ekonomi

Kommunövergripande mål: Kostnadseffektiv verksamhet

Nämndmål	Nämndindikator	2020	2021	Önskvärd riktning /värde 2022	Önskvärd riktning /värde 2023
Högt nyttjande av befintliga tjänster	Beläggningsgrad i boende (%) (SÄBO)	80	83	95	95
Uppdaterade och tydliga riktlinjer och rättssäker handläggning	Andel (%) uppdatering/ anpassning av riktlinjer utifrån nya förutsättningar		80	95	100
	Andelen överklaganden i förvaltningsrätten där förvaltningen får rätt			95	95

Målområde: Verksamhet

Kommunövergripande mål: Hållbar verksamhetsutveckling

Nämndmål	Nämndindikator	2020	2021	Önskvärd riktning /värde 2022	Önskvärd riktning /värde 2023
Hållbar verksamhetsutveckling	Antal nya digitala tjänster för brukare/ utförare	1 samt två E-tjänster		3	3
	Antal nya automatiserade arbetsprocesser för förvaltningen			2	2
	Nära vård-: antal implementerade / utvecklade processer			2	2
	Andel uppföljningar där Begreppet Patientansvarig sjuksköterska är spårbart/ säkerställt på individnivå			100%	100%
	Framtidens vård i hemmet: antal beslutade införande projekt			2	2

Målområde: Medarbetare

Kommunövergripande mål: Attraktiv arbetsgivare

Nämndmål	Nämndindikator	2020	2021	Önskvärd riktning /värde 2022	Önskvärd riktning /värde 2023
Goda arbetsplatser <i>Varje medarbetare känner arbetsglädje och stolthet samt har inflytande och möjlighet att utvecklas.</i>	*Total sjukfrånvaro, %	6,5	4,5	5,5	5,3
	Män	4,9	3,8		
	Kvinnor	6,7	4,6		
	*Andel heltidsanställningar, %	98,3	98,7	99	99
	Män	96,7	95,7		
	Kvinnor	98,5	99,2		
	*Jämställdhetsindex (JämiX)	IU	IU		
Hållbart chef- och ledarskap <i>Varje chef leder och utvecklar sina verksamheter mot uppsatta mål med mod, engagemang och mänsklighet.</i>	Attraktiv arbetsgivarindex (AVI)	IU	IU		
	Antal projekt startade/genomförda för goda arbetsplatser (tillsammans med utförare)		3	>10	
	*Extern personalomsättning	8,9	9,8	6	5,5
	Män	8,3			
	Kvinnor	8,9			
Hållbart medarbetaren-gagemang (HME)	74	69	72	74	
*Chefindex	I. U	I.U			

Kommunövergripande mål: Hållbar kompetensförsörjning

Nämndmål	Nämndindikator	2020	2021	Önskvärd riktning /värde 2022	Önskvärd riktning /värde 2023
Nya vägar för kompetensförsörjning <i>Utveckling av den digitala medarbetaren, ett ansvarstagande för ett livslångt lärande och ett aktivt arbete med professionsanalyser för rätt använd kompetens skapar nya vägar för kompetensförsörjningen.</i>	*Avgångsålder pension	64,9	65,2	67	67
	Män	65,0			
	Kvinnor	64,9			
	*Antal arbetsmarknadsplatser	12	4	17	17
	Digital mognad				
	Digital förmåga	3,3	3,0	3,5	3,5
	Digitalt arv	3,3	2,9	3,5	3,5
Andel medarbetare med undersköterske kompetens hemtjänst resp vårdboende, (vård/omsorgsarbete)	IU	IU	Öka		
Andel med legitimation i vårdboende	IU	IU	Öka		

Strategiska utvecklingsuppdrag

Kommungemensamma

- Samtliga nämnder ska inom ramen för sitt basuppdrag vidta åtgärder för att minska segregation och bidra till samordningen av kommunens insatser avseende segregation och trygghetsskapande åtgärder.
- Samtliga nämnder ska i enlighet med de politiska styrdokumenterna prioritera, avsätta resurser och genomföra åtgärder inom ekologisk hållbarhet.
- Samtliga nämnder ska effektivisera nyttjandet av administrativa- och verksamhetslokaler samt övriga kommunala anläggningar (Kvarstår från Budget 2021 med plan för 2022-2024).
- Samtliga nämnder ska se över sin egen inköpsorganisation i syftet att säkerställa en hög e-handels- och avtals-trohet (Kvarstår från Budget 2021 med plan för 2022-2024).
- Samtliga nämnder ska beakta kommunens Nuläges- och trendrapport - Linköpings utmaningar (OBS-rapporten) och resultatjämförelser (Kommunens Kvalitet i Korthet, Effektivitet i kommuner, Öppna jämförelser med flera) i sitt budgetarbete.
- Samtliga nämnder ska öka användandet av digitaliseringens möjligheter för förbättrad service till medborgare samt fortsatt verksamhetsutveckling och effektivisering.
- Samtliga nämnder ska utifrån personalframskrivningsanalyser och nya vägar till kompetensförsörjning anpassa rekryteringsbehovet till ekonomisk ram.
- Samtliga nämnder ska vidta åtgärder för att stärka chefers förutsättningar samt minska personalomsättning och sjukfrånvaro.

Nämndspecifika

- Äldrenämnden ska utifrån erfarenheterna från coronapandemin utarbeta en handlingsplan för ett snabbare utnyttjande av digitaliseringens möjligheter (Kvarstår från Budget 2021 med plan för 2022-2024).
- Äldrenämnden ska utifrån den demografiska och tekniska utvecklingen, erfarenheter av coronapandemin och nationella utvecklingsinitiativ stärka äldreomsorgens kvalitet och utvecklingsförmåga genom att bland annat öka förutsättningarna för attraktiva anställningsvillkor och därmed långsiktigt säkra personal och kompetensförsörjningen för sektorn.
- Äldrenämnden ska, i syfte att säkerställa kontinuitet, införa en fast patientansvarig sjuksköterska för varje brukare i de verksamheter där kommunen har det medicinska ansvaret på sjuksköterskenivå. Detta för att öka patientsäkerheten och tryggheten för den enskilde brukaren.
- Social- och omsorgsnämnden och äldrenämnden ska på sikt införa undersköterska som lägsta utbildningsnivå inom vård- och omsorgsnära arbete.
- Äldrenämnden ska öka antalet sjuksköterskor för att bättre möta behovet av medicinsk kompetens inom vård och omsorg.
- Social- och omsorgsnämnden och äldrenämnden ska säkerställa och följa upp att alla som arbetar inom vård och omsorg har tillräckliga kunskaper i svenska för att kunna genomföra uppdraget samt kommunicera bra med brukare, anhöriga och kollegor.

Nämndens verksamhet

Ekonomistyrning

Ekonomistyrning är en del i det totala styrsystemet och handlar, liksom all styrning, om att påverka agerandet i en viss önskvärd riktning.

Ekonomistyrningsreglerna ska uppmuntra till ett sunt ekonomiskt agerande. Det innebär till exempel att alla ekonomiskt ansvariga ska handla med kommunens bästa för ögonen, vilket kan medföra att nyttan för den totala ekonomin ibland måste gå före den enskilda enhetens bästa.

Planer och program

Internkontroll

Underlaget för internkontrollplanen 2022 är erfarenheter från 2021 års internkontroll, övriga erfarenheter som påvisat risker i intern kontroll, erfarenheter från riskanalyser samt erfarenheter från genomlysningar och externa granskningar. Kontrollmoment 2021 där vi sett utmaningar kommer att kontrolleras även under 2022. Dit hör uppföljning av licenskostnader samt återsökning från migrationsverket. Att nya arbetsrutiner implementeras följer vi upp i internkontrollplanen för områden som är av vikt för intern kontroll och som vi tidigare haft brister i. Diarieföring är ett sådant område, där får vi också nya kommungemensamma arbetsrutiner till 2022. Nytt i årets internkontrollplan är att även nämndens deltagande redan i planen lyfts fram och är föremål för beslut. Det är också en tydligare beskrivning av risker och riskbedömning. Konkretiseringen av hur kontrollerna görs och av vem är däremot inte angivet. Detta planeras av förvaltningsledningen under hösten.

10 årig lokalförsörjningsplan

Kommande år kommer i huvudsak att innehålla arbeten för att möta behoven inför de förändringar som sker inom äldreomsorgen 2023. Äldrenämndens budget påverkas av de driftkostnader som tillkommer. Det är kostnader för utformning av lokaler samt krav från myndigheter som förvaltningen kommer att möta.

2022-2023 kommer utöver anpassning av lokalerna även till större delen bestå av planering och projektering inför de nya boenden som finns i plan under 2024 och framåt.

De målgrupper som vi kommer att skapa boende för i framtiden är framför allt personer med omfattande omvårdnadsbehov och personer med demenssjukdom. Det ställer krav på lokalernas utformning både när det gäller att skapa förutsättningar för en effektiv verksamhet och anpassningar utifrån de behov som målgrupperna har såsom, utevistelse, utrustning, planlösning osv. Arbetet med genomlysning av samtliga lokaler har sedan tidigare varit planerat men har på grund av pandemin blivit senarelagt. Det arbetet kan nu återupptas inför de förändringar som kommer.

Förvaltningen har beslutat att inför nästa års lokalförsörjningsplan använda sig av ett nytt prognosverktyg från SKR. Prognosverktyget består av ett metodstöd som är utformat för att vägleda arbetet med att ta fram prognoser utifrån en strukturerad genomgång av behov, tillgång och förutsättningar i kommunen. Metodstödet ska bidra till en mer träffsäker prognos av invånarnas behov av särskilt boende.

10 årig investeringsplan

Digitala medicinskåp ska upphandlas och investeras i. I övrigt inga större investeringar som hanteras av nämnden. Förbättringar i lokaler finansieras via hyran.

Avgifter

Avgifterna för äldrenämndens verksamheter presenteras på hemsidan och räknas årligen upp med index (prisbasbeloppet). Bedömningen är att inga större justeringar ska behöva göras inför kommande år.

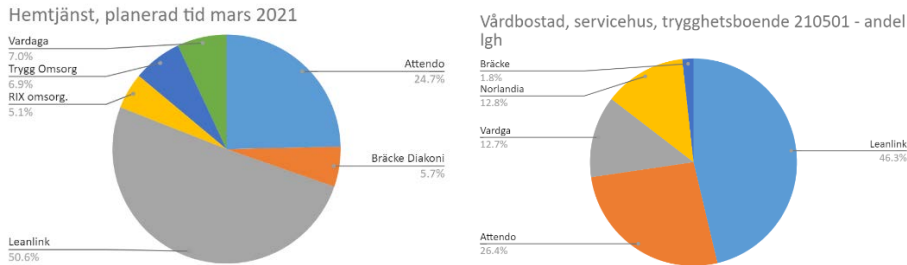
Många avgifter är beroende av inkomsten med angivna förbehållsbelopp och dessutom finns ett högkostnadsskydd varför man inte alltid direkt kan utläsa vilken avgiften blir utan den administreras och beräknas individuellt.

Uppföljning av verksamhet

En uppföljningsplan beslutas årligen i vilken det framgår vilka uppföljningar som planeras under året. Nämnden har en bred uppföljning av den upphandlade verksamheten, dels på systemnivå och dels på leverantörsnivå (avtalsuppföljning). Uppföljning på systemnivå har till syfte att säkerställa att skattemedlen använts på bästa sätt för befolkningen och att de politiska målen uppnåtts. Uppföljning på leverantörsnivå har till syfte att följa upp det som leverantören har åtagit sig att göra i enlighet med avtalsvillkoren. Uppföljningen utgår från de mål och den riktning som angivits av kommunfullmäktige och nämnder samt de krav som ställts i förfrågningsunderlag och avtal. Planen för uppföljning grundas på den analys som görs utifrån föregående års uppföljningar satta i relation till relevanta omvärldsfaktorer. Det görs även en

väsentlighets- och riskanalys inför att uppföljningsplanen tas fram. Risk- och väsentlighetsanalysen syftar främst till att bestämma vad som ska följas upp och när samt hur genomgripande avtalen/verksamheten ska följas upp. Förvaltningen arbetar även proaktivt genom att årligen begära in redogörelse från verksamheten kring deras kvalitetsarbete. Samtliga nyligen ingångna avtal följs upp efter sex månader för att säkerställa att verksamheten startar i enlighet med avtalet.

Tabellen nedan visar verksamhet i enskild drift (andel procent)

Upphandlingsplan

Beroende på ställningstaganden från nämnden kan 2-5 vårdbostäder vara aktuella för upphandling under 2023 och 2024. Efter valet ska en ny konkurrensutsättningsplan tas fram.

Strategisk objektsplan (PM3)

Den strategiska objektsplanen utgår ifrån de styrande dokumenten som påverkar förvaltningens inriktning på arbetet med digitalisering. Strukturen på målen utgår ifrån de fyra identifierade områdena i kommunens program för digital transformation. Inom vart och ett av dessa områden redovisas långsiktiga och uppföljningsbara mål. De fyra områdena är: 1) Ledning, styrning och organisation, 2) Digital service till invånare och näringsliv, 3) Digital arkitektur och säkerhet, samt 4) Tillgång till data och digital infrastruktur.

När det gäller förvaltningens förutsättningar kommer Leanlinks nya uppdrag att möjliggöra en tätare och mer naturlig samverkan vilken bör kunna öka takten i digitaliseringsarbetet. Vidare kommer ett antal satsningar på digital infrastruktur under 2021-2022 att ge oss en plattform för att kunna förverkliga nya digitala tjänster för våra kunder, brukare och boende. Förvaltningen har också genomfört de första automatiseringsprojekten under 2021 och står redo att med ökad kompetens kunna öka takten i det arbetet och kunna bidra till en långsiktig lösning på utmaningarna kopplade till kompetensförsörjning.

Det bör också nämnas att förutom den strategiska objektsplanen som pekar ut en riktning och övergripande prioritering, tas också en operativ plan fram under hösten som på aktivitets- och projektnivå beskriver arbetet under 2022.

Personal- och kompetensförsörjningsplan

Personalbehovet beräknas öka med 21 procent och rekryteringsbehovet med 45 procent under perioden 2019-2027. Rekryteringsbehovet är totalt 214 personer från år 2022 fram till år 2027. Under denna period kommer efterfrågan på välfärdstjänster stiga samtidigt som bristen på arbetskraft ökar. Direktivet att 30 % av personalbehovsökningen ska täckas av andra lösningar framgår i strategin Nya vägar till kompetensförsörjning.

Välfärdstjänster i samhället har gått från att produceras i komplicerade regelstyrda system till att skapas i komplexa självorganiserade system. Det ställer krav på chefer att kunna hantera osäkerhet och överraskande händelseförlopp för att organisationen ska fungera väl. Den ökade digitaliseringstakten ställer krav på digitalt kompetenta och trygga människor som har möjlighet att driva innovation där målmedveten ledning och infrastruktur är viktiga förutsättningar.

En stor utmaning inom vård och omsorgssektorn är att säkerställa en minskad sjukfrånvaro och personalomsättning. Detsamma gäller omställningen till nära vård som innebär ett förändrat förhållningssätt där det sker en förflyttning i sättet att arbeta.

Vår förmåga att kunna attrahera, rekrytera, behålla och utveckla chefer och medarbetare är avgörande för att vi både ska nå goda verksamhetsresultat och kunna hantera den tillväxt som väntar i framtiden. I kommunens kompetensförsörjningsprogram lyfts ett antal strategiska områden fram som viktiga nycklar för att säkra nuvarande och framtida kompetensutmaning. Digitalisering är ett prioriterat område för sektorn. Förändrade arbetssätt med stöd av tekniska lösningar ska frigöra tid till medarbetare så att vi kan hantera ett ökat behov av insatser från medborgare men även klara kompetensförsörjningen. Ett annat område är nya organisationsformer där områden som bör prioriteras är rätten till heltid, förlängt arbetsliv samt att säkerställa att vi använder kompetensen på rätt sätt. Det är viktigt att stödja omställningen mot nära vård där förmåga att arbeta över traditionella gränser kommer att krävas. Ett hållbart arbetsliv är en förutsättning för att kunna attrahera och behålla medarbetare och arbetsmiljöfrågorna har hög prioritet.

